No. 341. **1848.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 4,50; voor de buitensteden ƒ 5,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 30 MEI.

STATISTIEK.

38e LIJST.

Gewestelijke Zaken der Provincie

OVERIJSSEL.

Bevolking op 1 Jan. 1840	**197,694 (1)**
Katholijk deel der Bevolking	**65,141**
Niet-Kath. „ „ „	**132 553**

Verhouding: 2 Katholijken tegen 4 Protestanten.

III.

Militie-Commissaris H. van der Sluis (2). P

Houtvesters en Adj. Houtvesters.

Mr. P. H. J. Yssel de Schepper. P
Jhr. Mr. R. Sandberg. P
Mr. W. baron van Ittersum. P
J. D. C. baron van Heeckeren van Wassenaer. P
J. W. baron Sloet van Oldruitenborgh. P
J. P baron Sloet van Tweenyenhuizen. P
C. W. baron Sloet tot Tweenyenhuizen. P

Dienst der Registratie in de Provincie.

Directeur J. P. Overgrauw Pennis. P
Inspecteurs G. P. H. Zahn. O
J. H. B. Lobberegt. P

Ontvangers en bewaarders van de Hypotheken en het Kadaster.

Jhr. A. C. van Plettenberg. P
Jhr. S. P. F. Meijer. P
Mr. F. Boddien. P
C. Sandt van Nooten. P
F. H. van de Poll. P
J. Heeringa. P
J. van Assen. P
J. J. W. Eckhout. P
Mr. J. J. van Steenbergen. P
J. H. van Delden. K
Mr. A. de Wit. O
J. Kuipers. O
J. Valter. P

Landmeters en Teekenaars van het Kadaster.

D. Middelbergh. P
G. Sonnevelt. P
H. A. Warmelink. P
C. T. van Sorgen. P
J. A. Boejenk. P
K. F. Boejenk. P
H. Slits. P
A. Kannegieter. O
J. G. H. de Vries Hofman. O
H. van den Hoorn. P
G. J. Jacobson. P
F. L. C. Grave van Rechteren. P
S. H. A. van Marle. P

Provinciale Kommandant H. A. de Hart. P

Provinciaal Geregtshof.

President Mr. A. W. baron van Pallandt tot Beerse. P
Vice-President Mr. A. J. Helmich. K
Raadsheeren Mrs. G. T. J. Wicherlink. P
O. F. Greven. P
P. R. Feith. P
F. P. A. Heerkens. K
A. van de Graaff. P
D. H. Wicherlink. P
H. Kronenberg. P
Procureur-Generaal Mr. P. M. van Goens. P
Advocaat-Generaal Mr. G. D. Ribbius. P
Griffier Mr. J. J. H. de Bruyn. P
Substituut-Griffier Mr. J. C. van Nes van Meerkerk. P
Auditeur-Militair Mr. E. Scheidius. P

(1) Op 1 Januarij 1847 bedroeg het getal zielen 212,538.
(2) P beteekent Protestant; K Katholijk; O Onbekend.

Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt.

President P. G. Ramaer. P
Secretaris J. v. Deen. O
Leden C. J. Themmen. P
C. M. Voerman. P
M. J. Cop. P
W. J. G. Bourichter. P
J. Mol. P
J. Greve. P
G. ter Horst. P

Provinciale Commissie van Onderwijs.

President Jhr. Mr. J. A. Sandberg. P
Secretaris S. van Delden, Pz. P
Leden Mr. B. W. A. E. baron Sloet tot Oldhuis. P
Mr. J. J. van Ingen. P
Mr. H. van der Wijck. P
A. P. van de Siepkamp. P
T. de Voogt. P
Mr. H. Kronenberg. P
Mr. J. Cornelissen. P
Mr. J. N. J. Heerkens. K
F. G. Noury. K

Recapitulatie.

1 Gouverneur. Prot.
8 Gedeputeerde Staten. 7 Prot., 1 Kath.
61 Staten der Provincie. 53 Prot., 8 Kath.
21 Personen bij de provinciale Griffie. Allen Prot.
8 Personen tot den Waterstaat behoorende. 7 Prot. 1 Onb.
13 Personen, uitmakende de Commissie van Landbouw. 12 Prot., 1 Kath.
96 Leden van het Dijkbestuur. 76 Prot., 12 Kath. 8 Onb.
1 Militie-Commissaris. Prot.
7 Houtvesters en Adj. Houtvesters. Allen Prot.
3 Personen, uitmakende de dienst der Registratie. 2 Prot., 1 Onb.
13 Ontvangers der Registratie en Bewaarders van de Hypotheken en het Kadaster. 10 Prot., 1 Kath., 2 Onb.
13 Landmeters en Teekenaars van het Kadaster. 11 Prot. 2 Onb.
1 Provinciale Commandant. Prot.
13 Leden van 't Provinciaal Geregtshof. 11 Prot., 2 Kath.
1 Auditeur-militair. Prot.
9 Personen, uitmakende de provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt. 8 Prot. 1 Onb.
11 Personen, uitmakende de provinciale Commissie van Onderwijs. 9 Prot., 2 Kath.

Totaal 280 posten, vervuld door 238 Prot., 27 Kath., 15 Onb.

Verhouding: 2 Kath. tegen 17 Prot.

In No. 335 staan N. T. en C. J. Michaëlis K, lees P.

Mr. J. VAN LENNEP.

»*Impavidum ferient ruinæ!*" Gij zoudt met de stukken betaald worden; zij zouden uwen »brief aan Mr. D. Donker Curtius" aan flarden scheuren en u het eene argument voor, het andere na, smadelijk voor de voeten werpen; gij hadt het voorzien, van Lennep, dat uw Manifest — een Manifest van Mr. Jacob van Lennep! — »de woede zou gaande maken, »en kondt, bij gevolg, vóórgevoelen, wat stortvloed van quolibet's en beschimping en hoongelach u zou overstelpen; gij wist, dat uwe bedoeling zou miskend worden niet-alleen, neen, dat gij zoudt vallen als slagtoffer van uwe poging; dat gij, na uw Manifest, over de politiek nimmer weer meê mogt praten; dat uw Manifest u den doodsteek gaf, u ter neder stortte, u als *politicus* ten eeuwigen dage begroef: — dat wist gij, van Lennep, dat voorzaagt gij, dat alles, en wie weet wat niet al meer? gevoeldet gij vooruit; heldhaftige van Lennep, toonbeeld van burgermoed en burgerdeugd, eere aan u, dat gij, desongeacht, als een andere Curtius, u voor het welzijn des vaderlands, voor de zegepraal der groote beginselen van vrijheid en gelijkheid opofferdet; dat gij uwen naam van scherpzinnig vernuft, uwen naam van man van gezond verstand, uwen naam van man van goede trouw veil hadt voor den triomf der goede zaak!

Maar gij kendet den ganschen omvang van het offer, dat gij bragt op het altaar des vaderlands; gij-zelf hadt het volkomen bewustzijn van uwe hooge, van uwe voortreffelijke waarde; — dat bewijst gij immers door die regels van Bilderdijk, waaruit een zoo hoog zelf-gevoel spreekt, op u-zelven toepasselijk te achten:

„'K HEB nog macht van pijlen wapperen,
„En, die wetenschap bezit,
„Hoort haar in den koker klapperen
„Eer de boog ze drijft naar 't wit!"

waarmede zeker bedoeld wordt, dat GIJ niet eens den mond behoeft te openen, om stad en land voor u te doen sidderen; welk een man! — en daarom zult gij onverschrokken de verwoesting verdragen van uwe politische vermaardheid, de woede van het kortzigtige pers-gepeupel, den genadeslag van het ondankbare Nederland. »*Impavidum ferient ruinæ!*" o onwrikbare Stoïcijn!

Ons echter, die door het kunstig weefsel uwer ironie uwe hoogstloffelijke bedoeling zagen heenschemeren; ons, wien het in een gezegend oogenblik duidelijk werd, wat gij eigenlijk meendet bij de uitgave van uwen «brief aan Mr. D. Donker Curtius;" ons, wien uw edelmoedig bestaan tranen van erkentelijkheid afperste aan
het smartelijk u zoozeer miskend, uwe politische vermaardheid zoo onherstelbaar vernield te zien; te zien, hoe meêdogenloos *Handelsbladen* en van Nieroppen met u den draak steken, in plaats van uwe slapen met eene burgerkroon te sieren; te zien, vooral hoe lustig Nederland dat schouwspel toejuicht! Dat hadt gij niet verdiend, van Lennep, toen gij het manmoedig besluit naamt te verwinnen en te sneven voor de groote beginselen, die het aanbrekend tijdvak der geschiedenis zullen dragen — de beginselen der vrijheid en gelijkheid! In zegetogt en onder het luid gejubel der dankbare vreugde had men u moeten rondvoeren door steden en beemden als den Redder des Vaderlands; den vacanten voorzittersstoel van het ministerie had men u moeten aanbieden, als den man, die het in zijne magt heeft het gansche land in beweging te brengen en met krachtige hand in ééne rigting, tot één doel voort te stuwen!

En och, of uwe ironie slechts een ietwat gelukkiger ware uitgevallen! o, wees er van overtuigd, van Lennep, dat het *io vivat* en die luide vreugde-betuigingen niet hadden ontbroken, en dat door niemand dan door u de vacante presidents-zetel ware ingenomen geweest? Zoo ontaard is het volk van Nederland nog niet, of bij eenige meerdere helderheid uwer ironie, had het ongetwijfeld uwe hooge waarde erkend en gehuldigd. Doch, o Noodlot! duidelijker mogt gij, weer om andere redenen, uwe ware bedoeling niet laten doorstralen. Gij hebt toch door »*Academische Idyllen*," door uwe *A. Saye's*" en »*O-sproken*" en door uwe »*Holen van Meander*" en uw gedartel nu eens met Klassiek, dan met Romantiek en dan weer met Klassiek, en uwe andere *tours de force*, het publiek er zoo zeer aan gewoon gemaakt in u den »grappigen" te zien, dat een meer doorschijnend kleedje om uwe gedachte, eene meer tastbare ironie u verdacht maakte weer eens een *grap* te willen hebben, zonder meer! En dat dwong u tot de noodzakelijkheid, uwe ironie eenigermate te maskeeren, waardoor het schier onvermijdelijk werd, dat uwe bedoeling moest miskend worden.

Nu evenwel een oogenblik van gelukkige intuïtie ons deze bedoeling, in hare volle schoonheid, ontsluijerd heeft — zouden wij nu dulden, dat van Lennep's brief nog langer miskend en bespot wordt; zouden wij nu nog langer kunnen toelaten, dat hij, als brekebeen in de politiek, de kaakstraf der beschimping ondergaat; dat een politicus, een tacticus van dat gehalte in het gevaar verkeert voor deze hoofdstad, voor het vaderland, voor Europa, voor de wereld verloren te gaan? Neen de dag der herstelling is aangebroken! Als die van een genialen volksleider worde voortaan Jacob van Lennep's naam genoemd naast dien van den grooten Ier, Daniël O'Connell! Die hooge onderscheiding heeft hij verdiend om zijne fijndoordachte *manoeuvre*, uitgevoerd in den brief aan Donker Curtius; wij zullen het bewijzen.

De 13 Mei was daar. Schimmelpenninck, de heldhaftige, en Nepveu, de »proza-schrijver," waren eens en voor altijd afgetrokken; Donker Curtius, Luzac en die anderen wilden, ten aanhoore der Natie, het stelsel ontwikkelen, waaraan de Koning zijne goedkeuring had gehecht en waarnaar zij voornemens waren te regeren, en Donker hield zijne bekende redevoering, welke hij aldus besloot: »Wij voor ons... hebben onze meening geuit: de Natie en gij, Ed. Mog. Heeren! zullen, na rijpe overweging, beslissen." Zoodat, volgens de meening van den minister, de natie mede te beslissen had over de grondslagen, waarop hare toekomst zou gebouwd worden. Van Lennep hoorde het en... beefde! Niet dat hij niet gaarne en van ganscher harte erkende het regt der Natie, om te weten hoe er al met haar zou geleefd worden; — waar geredenijkerd wordt, rederijkert hij daar niet meê? waar de »burgerjongens" pret maken, deelt hij daar niet in de pret? Neen, van Lennep is geen aristocraat! Wie was ooit meer democratisch dan hij? — maar hij beefde voor... de aristocraten en hun aanhang! Hij kende dat volkje, — dat handjevol menschen! — en hunne onverdragelijke aanmatigingen en hunne geringschatting en versmading des volks, en hunne brutale, schoon magtelooze, bedreigingen, en hunne fluweelen woordjes van vleijerij en hunne diplomatische behendigheid en al hunne listen en streken. — en hij begreep, dat zij niet stil zitten, dat zij, integendeel, alle middelen zouden aangrijpen, om de volks-meening te verduisteren, om den volks-wil te overschreeuwen, ten einde op nieuw voor een jaar of wat, van het arme Nederland plezier te kunnen hebben.

En was nu dat goede volk van Nederland maar wat minder orde- en vredelievend; o, regt en vrijheid hadden weinig te vreezen van al dat kniebuigen en ledenwringen en al die zoetheden en dat verraderlijk geteem en gefleem der aristocratie. Maar daar zat 't 'em juist, dat ons volk zich zoo lang rustig houdt en doodbedaard, als het maar eenigzins kan, en afkeerig is van alle openbare demonstratie van zijne vorderingen, zelfs al wordt het daartoe regtstreeks door een minister uitgenoodigd! Had van Lennep niet geweten, met welke verachtelijke lastertaal, 17 jaren lang, een algemeen petitionnement onder verdenking was gebragt en als een oproerig bedrijf gebrandmerkt geworden; hij had vertrouwd, dat in duizend- en duizendtallen van petitiën, het volk zijn wil had geopenbaard — en de aristocraten waren in hunne schulp gekropen, als slakken bij zonneschijn!

En bewonder nu van Lennep, volk van Nederland, om hetgeen hij ondernam, opdat gij het lang getorschte juk afschudden en, als één man, uwen wil zoudt openbaren. Wat van Lennep daartoe bijdroeg, kunt gij nooit genoeg vergelden! En dan zijn er nog die durven staande houden, dat hij zijn brief aan Donker Curtius *après boire* zou geschreven hebben? Die brief geschreven *après boire*! Van Lennep *après boire*! 't is afschuwelijk!

Wat deed dan van Lennep?

O wonder van zelfverzaking! hij prostitueerde de aristocratie in zijn eigen persoon!

Zoo hij gezegd had: »zie, volk van Nederland! zoo gedachteloos en toch zoo aanmatigend; zoo bekrompen en toch zoo heerschzuchtig; zoo lasterziek, zoo verachtelijk en toch met zoo veel impertinentie zich vermetende als uwe tolken op te treden, zijn zij, die, ondanks het voorbeeld, in onze dagen door geheel Europa gegeven, u willen blijven gebruiken tot eene voetvaag hunner voeten!" — al had van Lennep het gezegd; hoezeer hij anders ook verdiene op zijn woord geloofd te worden, niemand echter die niet de waarheid van zulke hevige beschuldigingen in twijfel had getrokken. Daarom laat hij den betoog-stijl ongebruikt, en om zijne beschuldigingen boven allen twijfel te verheffen, om den aristocraten den laatsten stoot te geven, om ze voor altoos buiten gevecht te brengen — wat doet daarvoor van Lennep? — Gij weet, hij heeft het ver gebragt in *tours de force!* hij schudt het democratische pakje uit en treedt op als de verpersoonlijking der aristocratie, als de aristocratie verligchamelijkt in één mensch, in Mr. Jacob van Lennep!

Nogmaals, o wonder van zelfverzaking!

Nu betoogt hij niet; hij spreekt uit eigen naam. Nu beschuldigt hij niet; hij stelt in zijne persoon de aristocratie in al hare povere naaktheid ten toon. Nu verwijt hij haar niet hare bekrompenheid, hare heerschzucht, hare volslagene onkunde; neen, stouter is zijn bestaan; hij, de vervleeschelijkte aristocratie, spreekt zelf als een weetniet in de politiek, blaast zich op als een pad, beschuldigt zonder te bewijzen en dreigt als een tweede Dyonisius! Wie zou hem nu niet gelooven? Wie nu niet gelooven, dat de aristocratie nog altijd dezelfde en niets is veranderd van aard?

Maar nu hij dan ook, door deze heldendaad van ironie, de levendige overtuiging gewekt heeft, dat het vaderland van deze zijde met het grootste gevaar bedreigd wordt; hoe schoon is nu ook zijne overwinning! Hij heeft het volk van Nederland tot het bewustzijn gebragt, dat er moest gehandeld worden, dat er moest gehandeld worden als één van ziel en van zin, en dat door duizenden en duizenden handteekeningen, te plaatsen onder Adressen van goedkeuring van het regeringsstelsel door Donker Curtius ontwikkeld, zij, die willen voortgaan dit land als vrijbuiters te exploiteren, moeten gewaarschuwd worden, dat Nederland wel van hen heeft, en niet langer door hen wil overheerscht en verdrukt worden. Nederland wil vrijheid en gelijkheid voor allen en in alles en eene minder dure staats-huishouding; het wil niet langer de regering der bevoorregten; en dat zal het bewijzen door deel te nemen aan een algemeen petitionnement, zoo hier als elders.

En terwijl wij het aan van Lennep te danken hebben, dat dit petitionnement algemeen zal worden; dat Nederland in geslotene gelederen voorwaarts treedt als één man; is nogthans van Lennep gevallen, is hij voor altijd, als politicus, dood en begraven, zoodat wij nimmer meer kans hebben de verhevene waarheden der staatsleer van zijne wijze lippen te hooren vloeijen! Beklagenswaardig Nederland!

Maar zouden wij hem zoo, zonder een enkel woord van huldiging, in zijn graf laten blijven? Neen, treden wij nader, volk van Nederland!

. . . . Manibus date lilia plenis:
Purpureos spargam flores, animamque . . . . .
His saltem adcumulem donis, et fungar inani
Munere . . .

(Brengt keur en tal van leliës aan,
'K wil purpren bloemen op zijn sombre grafzerk strooijen
'K wil hem met rozen overlaan
En 't zielloos lijk, helaas! met ijd'le gaven tooijen.)

En, wat het meest zijne nagedachtenis zal vereeren, spoeden wij, lezers, ons naar de plaatsen, waar adressen van goedkeuring van de redevoering van 13 Mei zijn nedergelegd en dragen wij allen eenparig bij tot het welslagen der ironie van wijlen Mr. Jacob van Lennep!

De *Staats-Courant* heeft ons aangekondigd, dat wij in de plaats der afgetredene ministers anderen hebben erlangd; maar wij weten niet dat zij de reconstitutie van een ministerie heeft geboodschapt. Hebben wij een ministerie? Het is te vermoeden. Welk ministerie? Naar men ons verzekert een ministerie Rijk. De heer Rijk moet, naar men ons verzekert, president van het ministerie zijn, en zou deze hooge plaats in het ministerie hebben ingenomen, zoo men voorgeeft, omdat hij de oudste minister is. Waarom heeft men van zijn presidentschap geen melding gemaakt in de *Staats-Courant*? Heeft men niet gedurfd?

Men leest in de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*:

Somtijds is het *pligt en belang* om partij te kiezen. Er zijn tijden, waarin zwijgen *misdadig en nadeelig* is. Indien toch de bezadigdste, de beste burgers, bij voorgestelde veranderingen in de hoofdbeginselen der regering, hunne meening niet openbaren, dan worden alleen zij gehoord, welke om de eene of andere, soms verkeerde reden, die veranderingen beoogen.

Zulk een oogenblik beleven wij nu. De Koning heeft, als het ware, een beroep op het volk gedaan. Z. M. heeft met de daad gezegd: Ingezetenen van Nederland, sommigen van u wenschen veranderingen, die zij voor verbeteringen houden; ik wil die niet afslaan, neen, ik wil u al die wijzigingen in uwe wetten geven, die gij verlangt; daarom stel ik u het ontwerp van die wijzigingen in handen; leest ze, denkt er over; maar laat daarna allen uwe gedachten hooren, opdat ik u geve wat de meerderheid of de best beradenen voor goed houden.

In dien geest sporen wij dan ook mede aan tot het onderteekenen van adressen, elk naar den geest, die hem bezielt of beheerscht; *voor* of *tegen* de veranderingen; om het even. Koning en Kamers moeten weten, welke begeerten, niet een bepaald gedeelte, maar de geheele Natie, koestert en *op welke gronden*.

Men ziet dat de mannen van het behoud, zij die beweeren dat de tegenwoordige staat van zaken allerwenschelijkst is, niet stil zitten. Laat dus ook allen, die van de ongunstige tijds-omstandigheden overtuigd zijn, door hunne hand onder de, Vrijdag en Zaturdag door ons medegedeelde, petitie te teekenen, aan het gouvernement toonen, dat zij naar verbetering haken en eene spoedige vervulling van Z. M. beloften te gemoet zien.

Voor de ingezetenen dezer stad ligt de petitie ter teekening bij de boekhandelaren, de heeren: C. L. van Langenhuysen, Singel, bij de Beulingsluis; H. A. Zweers, Kalverstraat, bij de Osjessluis; H. Höveker, Heerengracht, bij de Wolvenstraat; P. N. van Kampen, Singel, bij de Oude Spiegelstraat; M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, bij den Dam; Gebr. Diederichs, Bloemmarkt; en ten kantore van den heer J. H. Laarman, O. Z. Voorburgwal, bij de Lange Niezel.

De gedeputeerde Staten van Limburg hebben van den minister van justitie *ad interim*, de heer Donker Curtius het volgende belangrijke officiëele stuk ontvangen:

»De ministerraad heeft uwe missive van 19 dezer ontvangen. Hij heeft deswegens geraadpleegd in kabinetsraad onder voorzitting van den Koning en ten gevolge van eene speciale magtiging van Z. M., heeft hij de eer u te doen weten dat de belangen van geheel Limburg ten alle tijde met de meeste zorg digheid zullen behartigd worden; dat het gouvernement in weerwil van de zwaarwigtigheid der omstandigheden en van behoeften der schatkist, voornemens is, *de lasten der minder klassen* te verminderen, dat echter die lasten moeten overgebragt worden op de ryke of gegoede klassen: en dat er vens regelmatig moet voorzien worden in de dienst tot handhaving der orde en rust.

»De ministerraad moet er voornamelijk op aandringen, het welzijn van allen, van de rijksten tot de armsten, af van het bewaren van rust en orde.

»Het gouvernement, bezorgd om in allen deele billijk te verliest niet uit het oog. de *door een groot aantal in[...] van Limburg uitgedrukte wenschen* betrekkelijk de vrij[...] van godsdienst, de vrijheid van onderwijs en associatie, dat opzigt hoopt hij grondslagen te vestigen, die alle bur[...] van den Staat zullen kunnen te vrede stellen.

»In de voorstellingen betrekkelijk de ambten, zal het [...]vernement evenmin de billijkheid uit het oog verliezen, en noodigt u uit, even als de andere overheden in Limburg daartoe de hand te leenen, en om voor de ontstane vacatures in het hertogdom *bij voorkeur Limburgers aan te wijzen, [...] door hunne kunde en eerlijkheid*, de achting hunner [...] burgers hebben weten te verdienen.

»Wat een gedeelte der geadmodieerde belastingen betreft, daaromtrent kunt gij staat maken op eene vrij belangrijke [...]mindering, zoodra de middelen zullen vastgesteld zijn om daaruit voor de schatkist voortspruitend verlies te dekken.

»Inmiddels bevelen wij u aan in het welbegrepen belang al de inwoners van Limburg, om de bestaande wetten te [...]haven met eene gematigdheid welke de veerkracht niet uit[...]

»Limburg zal zich gelijkelijk met Nederland, een onvergankelijke eerezuil stichten, zoo het, terwijl het naar verbetering tracht, voortgaat de wetten te eerbiedigen.

»Voor den raad der ministers,
»*De minister van justitie ad interim*,
»(get.) D. DONKER CURTIUS.

De Koning heeft gisteren morgen de godsdienstoefening in de Nieuwe Kerk bijgewoond. Z. M. heeft daarna de Societeit Natura Artis Magistra met een bezoek vereerd, en is in den avond naar de residentie teruggekeerd.

Ten dienste van het reizend publiek achten wij het niet ondoelmatig te vermelden, dat de directie der [...]landsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij besloten heeft, aanvankelijk met Woensdag den 31 Mei e. k., en vervolgens iederen Woensdag, Feest- en Zondagen, van 's Hage naar Leiden een Wagentrein te doen vertrekken des avonds ten 10 ure 30 min., om dadelijk na aankomst te Leiden weder naar 's Hage terug te keeren.

In sommige Duitsche dagbladen begint men reeds [...] zucht naar eene formeele oorlogsverklaring tegen Holland of liever tegen den Koning der Nederlanden te bespreken ter zake van het hertogdom Limburg. D[...] *W[...]* Zij zegt, dat men nog slechts wachten moet tot de Denen tot hunnen pligt zullen zijn gebragt, [...] als dan hetzelfde met de Hollanders aan de Maas te doen. *Limburg moet geheel Duitsch wezen.*

Uit onze Oost Indische bezittingen vernemen wij [...]
De plaatselijke besturen zijn aangeschreven, [...] te erkennen bij de Roomsch Katholijke gemeenten: [...]tavia, als pastoor, den hoog-eerwaarden heer P. M. V[...]ken, bisschop van Colophon in partibus infidelium, [...] coadjutor van den Apostolischen vicaris; als onderpastoors of kapellanen, de eerwaarde heeren J. P. N. Sander[...] en A. C. Claessens: te Samarang, als pastoor, den eerw. heer H. van der Grinten; te Soerabaije, als pastoor, den eerw. heer N. Moonen; te Padang, als pastoor, den eerw. heer J. Lijnen.

De hoogeerwaarde heer N. Adamès, tijdelijk plaatsbekleeder van Mgr. Laurent, apostolisch vicaris van Luxemburg, heeft aan de te Luxemburg vergaderde stenden [...] protest ingeleverd tegen het ontwerp-grondwet voor [...] groot-hertogdom, van welk protest wij hier een kort be[...] laten volgen.

Het ontwerp van grondwet krenkt in onderscheidene punten de erkende regten en de wetten der katholijke kerk.

Om een verderfelijken strijd tusschen geestelijk en wereldlijke magt voor te komen, gevoelt de prelaat zijn pligt in tijds te protesteeren tegen dien ingreep op de vrijheden en regten der kerk, die uit de artikels 23, 24, 25, 26, 27, (1) 28 en 114 van het ontwerp in verband beschouwd, kan voortspruiten.

1. De Kerk is door geen vorst, door geen volk; [...] zich is door God gevestigd. Geene wereldlijke magt [...] mengen dus zonder als vervolger der Kerk op te treden [...] in hare geestelijke verrigtingen. 2. De Kerk kan, wanneer zij overtuigd is van den katholijken zin en geest der wereldlijke magt, aan deze een aandeel geven in de benoeming tot kerkelijke waardigheden, doch steeds onder voorbehoud, dat daarbij hare vrijheid niet gekwetst worde, en zoo kan b. v. zelfs geen concordaat aan eenen vorst, die Protestant is, het regt verleenen om bisschoppen te benoemen; en waar geene *beneficiën* zijn vervalt ook alle aanspraak om pastoors te benoemen. Zoo is het [...]

(1) De openbare godsdienstoefening en de medewerking van den staat in de benoeming en aanstelling van hare bedienaren, alsmede de betrekkingen der Kerk tot den staat, zijn onderwerpen van wettelijke bepalingen en van overeenkomsten.